

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 21 stycznia 2017r., ostatecznie sprecyzowanym na rozprawie w dniu 13 czerwca 2018r., R. P. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W.:

- kwoty 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 15 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty,
- kwoty 20.000 zł z tytułu odszkodowania za zwiększone potrzeby w okresie od dnia wypadku, tj. 19 maja 2013r. do dnia 31 stycznia 2017r., z ustawowymi odsetkami od dnia 15 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty;
- kwoty po 1.000 zł miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby począwszy od 1 lutego 2017r. i na przyszłość, płatnej z góry do 10 - go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności;
- kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu R. P. podała, że w dniu 19 maja 2013r. miał miejsce wypadek komunikacyjny, w przebiegu, którego doznała obrażeń ciała w postaci m.in. wielomiejscowego urazu i licznych złamań. Przyczyną zdarzenia było zachowanie kierującego samochodem osobowym marki M. (...) o nr rej. (...) E. B., który wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 27 października 2015r. w sprawie VI K 1668/13, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 3 marca 2016 r. (V Ka 1608/15) został uznany winnym popełnienia czynu zabronionego opisanego w art. 177 § 2 k.k. Samochód sprawcy w dacie zdarzenia szkodowego był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. Strona powodowa przyznała, iż powódka przyczyniła się do szkody w stopniu określonym przez pozwanego, czyli w 50%. (pozew k. 3-15, stanowisko strony powodowej - protokół z 13.06.2018r. k. 236, 00:01:10, e-protokół k. 238)

W odpowiedzi na pozew z dnia 27 marca 2017 r. strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Pozwany nie kwestionował zasady swojej odpowiedzialności, a jedynie wysokość dochodzonych roszczeń. Podniósł zarzut 50 % przyczynienia się powódki do powstania szkody, wskazując, iż R. P. będąc w stanie upojenia alkoholowego /3,03 promila alkoholu we krwi/, przebiegając przez jezdnię w miejscu niedozwolonym wbiegła pod nadjeżdżający pojazd marki M. o nr rej. (...). Pozwany wskazał, iż po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego decyzją z dnia 15.06.2016r. przyznał na rzecz powódki 86.144 zł, w tym kwotę 83.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, kwotę 200 zł tytułem ryczałtowych kosztów leczenia oraz kwotę 2.944 zł tytułem kosztów opieki. Pozwany wypłacił na rzecz powódki kwotę w łącznej wysokości 43.072 zł, bowiem pomniejszył przyznane świadczenia o 50 % w związku z przyczynieniem się powódki do powstania szkody w tym stopniu. (odpowieź na pozew k. 114-118)

Na rozprawie w dniu 13 czerwca 2018r. strona powodowa wskazała, iż nie kwestionuje ustaleń przebiegu wypadku poczynionych w postępowaniu karnym, przyznała 50% stopień przyczynienia się powódki do szkody. (stanowisko strony powodowej - protokół z 13.06.2018r. k. 236, 00:01:10, e-protokół k. 238)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 maja 2013 r. w Ł. na ulicy (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...), jadąc drugim od lewej wyznaczonym pasem ruchu północnej jezdni ulicy (...), nie zachował wymaganej ostrożności, w wyniku, czego doprowadził do potrącenia przodem pojazdu pieszej R. P., która w miejscu niedozwolonym przebiegała w kierunku południowym jezdnię ulicy (...), czym nieumyślnie spowodował wypadek drogowy, w wyniku, którego R. P. doznała obrażeń ciała, które spowodowały chorobę realnie zagrażającą życiu i ciężką chorobę długotrwałą. W związku z tym Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wyrokiem z dnia 27 października 2015r., wydanym w sprawie o sygn. akt VI K 1668/13

uznał E. B. za winnego popełnienia przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 2 k.k. i za to wymierzył mu karę grzywny. Nadto, na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł wobec E. B. środek kompensacyjny w postaci nawiązki w wysokości 1.000 zł na rzecz pokrzywdzonej R. P.. (wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi k. 22-24)

Powyższy wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 3 marca 2016r. wydanym w sprawie V Ka 1608/15. (wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi k. 25)

Po wypadku z miejsca zdarzenia powódka została przewieziona karetką Pogotowia (...) do Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł.. Rozpoznano u niej uraz wielomiejscowy, wieloodłamowe złamanie zatoki szczękowej i oczodołu lewego, złamania: kości nosa, kości ramiennej lewej, pod i przez kłykciowe złamanie piszczeli lewej, głowy strzałki lewej, wyrostków poprzecznych L4 i L5, masy bocznej kości krzyżowej na poziomie S1-S2 oraz złamanie kości łonowej lewej. Powódka znajdowała się w stanie upojenia alkoholowego (zawartość alkoholu etylowego we krwi wynosiła 3,03‰).

Po wstępnej diagnostyce w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym w dniach 19-20 maja 2013r., w stanie ogólnym ciężkim, nieprzytomna, zaintubowana, podłączona do respiratora, powódka została przeniesiona na Oddział Intensywnej Terapii i Anestezjologii, gdzie przebywała przez jedną dobę. Następnie została przyjęta na Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej w/w szpitala, gdzie była hospitalizowana od dnia 21 maja 2013 r. do dnia 10 lipca 2013 r. W dniu 23 maja 2013r. przeszła otwartą repozycję złamania bliższej nasady lewej kości ramiennej i stabilizację wewnętrzną z użyciem płytki LCP Philos, następie w dniu 30 maja 2013 r. otwartą repozycję i wewnętrzną stabilizację złamań bliższej nasady lewej kości piszczelowej z użyciem płyty kondylarnej.

Badanie tomografii komputerowej głowy wykazało złamanie wszystkich ścian zatoki szczękowej lewej z obecnością krwi, wieloodłamowe złamanie ściany dolnej i bocznej oczodołu lewego z niewielką odmań śródoczodołową, złamanie kości nosa.

Z powodu trudności w gojeniu rany lewego podudzia i jej wtórnego zakażenia zastosowano antybiotykoterapię dożylną. Powódka została poddana rehabilitacji w zakresie kończyn, przeszła pionizację oraz naukę chodzenia. R. P. została wypisana do domu w stanie ogólnym dobrym, z zaleceniem kontroli w (...) w P., codziennej zmiany opatrunków, ćwiczenia kończyn oraz codziennego pomiaru temperatury ciała. Otrzymała skierowanie do Poradni Laryngologicznej. (dokumentacja medyczna k. 29-66)

Od lipca 2013 r. do marca 2016 r. powódka pozostawała pod opieką (...) w P.. W okresie od 25 czerwca do 16 lipca 2015r. przebywała na Oddziale (...) w P.. (dokumentacja medyczna k. 67-82)

Powódka posiada wydane w dniu 24 listopada 2016 r. orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, obowiązujące do dnia 30 listopada 2018 r. (orzeczenie k. 88)

W aspekcie ortopedycznym w wyniku wypadku w dniu 19 maja 2013 r. R. P. w zakresie narządów ruchu doznała złamania wyrostków poprzecznych kręgów L 4 i L 5, złamania miednicy: obu gałęzi kości łonowej prawej, masy bocznej kości krzyżowej, podgłowego złamania kości ramiennej lewej, złamania nasady bliższej kości piszczelowej i podgłowego złamania strzałki lewej goleni z porażeniem nerwu strzałkowego. Powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu: w związku ze złamaniem bliższej nasady kości ramiennej - 8% wg pkt 113 a tabeli uszczerbkowej oraz w związku ze złamaniem obu kości podudzia lewego - 25% wg pkt 158 c tabeli uszczerbkowej (obejmuje również uszczerbek spowodowany uszkodzeniem nerwów obwodowych wg pkt 181). Doznała także długotrwałego uszczerbku, spowodowanego złamaniem wyrostków poprzeczny kręgów L 4 i L 5 wynoszącego 3% oraz spowodowanego złamaniem kości miednicy wynoszącego 5% wg pkt 96 a tabeli uszczerbkowej.

Odczuwane przez powódkę cierpienia fizyczne w okresie pierwszego miesiąca po wypadku były znaczne (były spowodowane bólem towarzyszącym wielomiejscowym złamaniom i zabiegom operacyjnym). Po tym czasie dolegliwości w okresie kolejnych dwóch miesięcy były dość znaczne (związane z bólami lewego barku, miednicy i kolana). Obecne dolegliwości spowodowane są głównie utrudnieniem chodu w związku z porażeniem nerwu strzałkowego i opadaniem stopy lewej.

Leczenie powódki odbywało się w ramach refundacji NFZ, było bezpłatne. Powódka nie wymagała leczenia farmakologicznego, z wyjątkiem okazjonalnego zażywania leków przeciwbólowych. Nadto powódce zalecono samodzielne wykonywanie opatrunków na gojące się wtórnie rany w zakresie lewego podudzia - koszt z tym związany wynosił łącznie ok. 50 zł.

Powódka wymagała pomocy osób trzecich w wymiarze 5 godzin dziennie w czasie pierwszych 3 miesięcy po wypisie ze szpitala i przez 3 godziny dziennie w czasie kolejnych 2 miesięcy. Po tym czasie i do chwili obecnej wymaga pomocy w wykonywaniu podstawowych czynności życia codziennego 1 godzinę dziennie. Rokowanie na przyszłość, co do możliwości powrotu pełnej sprawności chodu jest niepomyślne. Nie jest możliwy powrót czynności grzbietowych zginaczy, także dysfunkcja lewego stawu ramiennego ma charakter utrwalony, brak szans na poprawę, dalsze leczenie rehabilitacyjne jest bezcelowe. (opinia biegłego sądowego ortopedy J. F. k. 163-166, 205)

W zakresie szkód neurologicznych w wyniku wypadku z dnia 19 maja 2013r. R. P. doznała porażenia nerwu strzałkowego i niedowładu nerwu piszczelowego lewej kończyny dolnej, będących powikłaniem złamań kości podudzia lewego. Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki wynosi łącznie 25% (15% wg pkt 181u tabeli uszczerbkowej oraz 10% wg pkt 181t tabeli uszczerbkowej). Cierpienia fizyczne i psychiczne związane z uszkodzeniem nerwów obwodowych lewej kończyny dolnej utrzymują się od wypadku na stałym, średnim poziomie. Po wypadku powódka nie leczyla się u neurologa i nie ponosiła kosztów takiego leczenia. Rokowania na przyszłość co do zdrowia powódki są niepomyślne - po 4 latach od urazu nie należy spodziewać się poprawy w zakresie porażenia nerwów obwodowych. (opinia biegłego sądowego neurologa J. B. k. 147-150)

Z punktu widzenia chirurgii plastycznej powódka na skutek wypadku z dnia 19 maja 2013r. doznała pooperacyjnej blizny lewego ramienia (stały uszczerbek na zdrowiu będący wynikiem istniejących zniekształceń bliznowatych przedramienia wynosi 2% wg pkt 19 a tabeli uszczerbkowej), pooperacyjnych blizn lewego podudzia (stały uszczerbek wynosi 3 % wg pkt 160 tabeli uszczerbkowej – uszkodzenie tkanek miękkich podudzia) oraz pourazowej blizny lewej stopy (stały uszczerbek na zdrowiu wynosi 2% wg pkt 169 tabeli uszczerbkowej – inne uszkodzenia stopy pozostawiające zmiany bliznowate i zniekształcające – w zależności od stopnia upośledzenia czynności). Opisane u powódki blizny nie powodują zaburzeń czynnościowych.

R. P. w celu pielęgnacji blizn pooperacyjnych stosowała maści i kremy natłuszczające, których koszt w pierwszym roku po wypadku wyniósł około 10 zł miesięcznie. W późniejszym okresie, ponieważ część blizn jest dość szeroka (podudzie i stopa), konieczne było okresowe natłuszczanie tych blizn z użyciem powszechnie dostępnych maści lub kremów. Taka okresowa pielęgnacja wskazana będzie przez całe życie. Koszt tych preparatów wynosi około 5 zł /mc.

Opisane blizny powodują trwałe, łącznie dość znaczne oszpecenie powódki. Nie jest możliwe całkowite usunięcie istniejących blizn, ani w drodze operacji plastycznej, ani poprzez leczenie zachowawcze. Możliwe wymierne korzyści może przynieść tylko chirurgiczna korekta zagłębionej, dolnej części blizny na podudziu. Leczenie zniekształceń pourazowych wykonywane jest w oddziałach chirurgii plastycznej nieodpłatnie w ramach umowy z NFZ. (opinia biegłego sądowego w zakresie chirurgii plastycznej T. Z. k 187-190)

W aspekcie laryngologicznym w wyniku przedmiotowego wypadku komunikacyjnego powódka doznała urazu twarzoczaszki ze złamaniem m. in. kości nosa i ścian jednej z zatok przynosowych – zatoki szczękowej lewej. Wymienione złamania nastąpiły bez przemieszczeń odłamów, wobec czego nie stwarzały potrzeby leczenia ani chirurgicznego ani zachowawczego, w krótkim czasie uległy wygojeniu. Pozostałym trwałym następstwem urazu jest skrzywienie przegrody nosa w lewo, które częściowo upośledza drożność lewego przewodu nosowego lekko zaburzając fizjologiczny tor oddychania. W związku z tym powódka doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5% wg poz. 20 b tabeli uszczerbkowej (uszkodzenie nosa z zaburzeniami oddychania). Odczuwane przez powódkę cierpienia fizyczne związane z obrażeniami twarzoczaszki miały średni stopień nasilenia, zostały opanowane farmakologicznie w trakcie hospitalizacji w okresie gojenia się złamań nieprzekraczającym 1 miesiąca. Powódka –wobec braku większych dolegliwości po wypisie ze szpitala - nie leczyla się laryngologicznie i nie poniosła żadnych wydatków na leki. Jej obecny stan zdrowia w zakresie narządów laryngologicznych można określić jako

dobry. Skrzywienie przegrody nosa nie jest duże, tylko częściowo upośledza oddychanie przez nos i nie wymaga ani ze względów fizjopatologicznych ani estetycznych postępowania leczniczego. (opinia biegłego sądowego w dziedzinie otolaryngologii W. S. k. 215-218)

Z punktu widzenia specjalisty ortodonta powódka w wyniku przedmiotowego wypadku nie odniosła żadnych obrażeń podlegających kwalifikacji, jako obrażenia z zakresu chirurgii twarzowo – szczękowej mogących stanowić trwałe uszczerbek na zdrowiu. Doznane w wyniku przedmiotowego wypadku złamanie kości zatoki szczękowej bez przemieszczeń nie stanowi trwałego uszczerbku na zdrowiu. Leczenie złamań kości zatok szczękowych bez przemieszczeń nie wymagało żadnych kosztów. Powódka nie wymagała opieki osób trzecich. Odczuwane przez nią cierpienia fizyczne były średniego stopnia i trwały około 6 tygodni (okres gojenia się złamań). Obecny stan zdrowia z punktu widzenia chirurgii twarzowo - szczękowej jest dobry i rokuje dobrze na przyszłość. (opinia biegłego specjalisty ortodonta A. C. k. 131-133)

R. P. nie pamięta przebiegu wypadku, któremu uległa w dniu 13 maja 2013 r. Wskazanego dnia była u koleżanki, spożywały alkohol. Powódka wyszła od niej sama przed godziną 22.00, nie pamięta momentu potrącenia przez samochód, obudziła się dopiero następnego dnia w szpitalu. (zeznania powódki - protokół z 13.06.2018r. k. 236v., 00:11:37, e-protokół k. 238)

W chwili przedmiotowego wypadku R. P. miała 36 lat. Nie posiada wyuczonego zawodu. Na pół roku przed wypadkiem była zatrudniona w myjni samochodowej w L., ale z pracy zrezygnowała. Po tym czasie mieszkała z wujem, którego imienia i nazwiska nie pamięta. Pozostawała na utrzymaniu rodziców. Nie była zarejestrowana jako osoba bezrobotna, nie pracowała dorywczo.

Obecnie mieszka z rodzicami. Matka przygotowuje jej posiłki, pomaga w umyciu się. Po opuszczeniu szpitala powódka początkowo, przez okres 2 miesięcy, poruszała się na wózku, następnie przez okres miesiąca przy pomocy chodzika. Następnie przez 3-4 miesiące chodziła przy pomocy dwóch kul, a później, jak również obecnie, przy pomocy jednej kuli. R. P. utrzymuje się z zasiłku z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który otrzymuje w wysokości 620 zł miesięcznie, nie pracuje. Zdarza się, że spożywa alkohol.

Nadal odczuwa dolegliwości bólowe, zażywa przepisywane przez lekarza leki przeciwbólowe. Uczęszcza na wizyty do lekarza ortopedy w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. (zeznania powódki - protokół z 13.06.2018r. k. 236v., 00:11:37, e-protokół k. 238)

Stawka (...) Komitetu Pomocy (...) za 1 godzinę usług opiekuńczych w dni powszednie w okresie od 1 lipca 2013 r. wynosiła 11 zł. (okoliczność notoryjnie znana)

Pismem z dnia 12 maja 2016r., powódka zgłosiła szkodę i wezwała pozwanego ubezpieczyciela do zapłaty kwoty 350.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 70.000 zł tytułem odszkodowania, w terminie 30 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Ponadto wystąpiła o przyznanie renty w wysokości 3.000 zł, płatnej do 10. dnia każdego miesiąca, począwszy od czerwca 2016 r. (wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania k. 19)

Pismem datowanym na dzień 15 czerwca 2016 r. pozwany poinformował, że w związku z doznaną przez powódkę szkodą, przyznał jej tytułem zadośćuczynienia kwotę 83.000 zł, tytułem zwrotu kosztów leczenia kwotę 200 zł, oraz tytułem kosztów opieki – 2.944 zł. Uwzględniwszy 50% przyczynienie się R. P. do powstania szkody, wypłaceniu podlegała kwota 43.072 zł. (pismo k. 20-21)

Sprawca wypadku posiadał u pozwanego ważną w dniu zdarzenia umowę w zakresie ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. (okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, w szczególności w oparciu o opinie biegłych sądowych i dokumentację medyczną oraz zeznania powódki.

Ustalając okoliczności związane ze stanem zdrowia powódki, doznanymi przez nią w wyniku wypadku obrażeniami i uszczerbkiem na zdrowiu, stopniem cierpień fizycznych i psychicznych oraz rokowaniami na przyszłość, Sąd oparł się w pełni na opinii biegłych: z zakresu neurologii – J. B. (2), z zakresu ortopedii – J. F., z zakresu chirurgii plastycznej – T. Z. (2), z zakresu otolaryngologii – W. S. (2) oraz z zakresu ortodoncji – A. C. (2), uznając, że przedmiotowe opinie są pełne, rzetelne i jako takie w pełni przydatne dla celów dowodowych. Sporządzone zostały zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą specjalistyczną. Biegli przy wydawaniu opinii dysponowali dokumentacją lekarską powódki, jak również przeprowadzili stosowne badania przedmiotowe.

W zakresie procentowego oszacowania uszczerbków Sąd zaaprobował przedstawioną w opiniach ocenę dokonaną w świetle powoływanej posiłkowo tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002r. (Dz. U. Nr 234, poz. 1974). W sumie stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki, ustalony w oparciu o powołane dowody z opinii biegłych sądowych, wyniósł 40% (bowiem uszczerbek stwierdzony przez lekarza ortopedę pochłania w całości uszczerbek ustalony przez lekarza neurologa), zaś stopień długotrwałego uszczerbku na zdrowiu powódki wyniósł 13% (łącznie 53%).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie w chwili zdarzenia, pojazd sprawcy zdarzenia objęty był umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdu (art. 822 k.c.). Pozwany (...) S.A. w W. nie kwestionował zasady odpowiedzialności, tylko wysokość dochodzonych przez powódkę roszczeń. Podniósł zarzut 50% przyczynienia się R. P. do powstania szkody, wskazując, iż będąc w stanie upojenia alkoholowego, przebiegając przez jezdnię w miejscu niedozwolonym wbiegła pod nadjeżdżający pojazd. Strona powodowa również przyznała 50% stopień przyczynienia się powódki do powstania szkody.

O przyczynieniu się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody mówimy wówczas, gdy szkoda jest skutkiem nie tylko zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy innego podmiotu, ale także zachowania się samego poszkodowanego. Zachowanie się poszkodowanego jest, więc w konstrukcji przyczynienia traktowane, jako adekwatna współprzyczyna powstania lub zwiększenia szkody (wyrok SN z dnia 20 czerwca 1972 r., II PR 164/72, LEX nr 7098). Zgodnie z brzmieniem art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności.

Biorąc pod uwagę okoliczności analizowanej sprawy, mając na uwadze niesporne stanowiska stron w tym zakresie (art. 229 k.p.c.), Sąd przyjął, iż powódka, będąc pod wpływem alkoholu, przebiegając przez jezdnię w miejscu niedozwolonym, przyczyniła się do powstania doznanej na skutek przedmiotowego wypadku szkody w 50%.

R. P. domagała się w niniejszym procesie w pierwszym rzędzie kompensacji szkody niemajątkowej, żądając zasądzenia od pozwanego Zakładu (...) zadośćuczynienia za doznaną w wyniku wypadku z dnia 19 maja 2013 r. krzywdę w kwocie 200.000 zł.

Podstawę zasądzenia zadośćuczynienia stanowi przepis art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c., zgodnie, z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Powołana krzywda ujmowana jest, jako cierpienie psychiczne i fizyczne wynikające z uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.

Kwota zadośćuczynienia powinna być odpowiednia, a zatem odzwierciedlać stopień doznanego uszczerbku na zdrowiu, zakres cierpień psychicznych i fizycznych, jak również spełniać funkcję kompensacyjną, a więc przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednak przy ustaleniu kwoty zadośćuczynienia należy mieć na względzie potrzebę utrzymania wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (wyrok SN z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/2003, OSNC 2005, nr 2, poz. 40). Kwota zadośćuczynienia nie może także stanowić źródła wzbogacenia, a jedynym kryterium dla oceny wysokości

zasądzonego zadośćuczynienia jest rozmiar krzywdy powoda (wyrok SA w Lublinie z dnia 12 października 2004 r., I ACa 530/04, LEX nr 179052).

Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności sprawy, w tym rodzaju naruszonego dobra, natężenia i czasu trwania naruszenia, trwałości skutków naruszenia, ich nieodwracalnego charakteru polegającego zwłaszcza na kalectwie, długotrwałości i przebiegu procesu leczenia, stopnia jego uciążliwości, intensywności ujemnych doznań fizycznych i psychicznych, wieku pokrzywdzonego, rokowań na przyszłość, a także stopnia winy sprawcy (wyrok SN z 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509; wyrok SN z 1 kwietnia 2004 r., II CK 131/03, LEX nr 327923; wyrok SN z 19 sierpnia 1980 r., IV CR 283/80, OSN 1981/5/81, LEX nr 2582).

W wyniku wypadku z dnia 19 maja 2013r. powódka doznała wielomiejscowego urazu oraz licznych złamań, w tym zatoki szczękowej i oczodołu lewego, kości nosa, kości ramiennej lewej, piszczeli lewej, wyrostków poprzecznych kręgosłupa oraz złamania kości łonowej lewej. Rozmiar doznanych obrażeń był tak dotkliwy, że w początkowym okresie powódka nie mogła samodzielnie oddychać, była nieprzytomna, musiała być intubowana i podłączona do respiratora. W konsekwencji przebytych złamań występuje u niej porażenie nerwu strzałkowego i niedowład nerwu piszczelowego lewej kończyny dolnej, ma skrzywioną przegrodę nosa, co skutkuje częściowym upośledzeniem drożności lewego przewodu nosowego. Na jej ciele widoczne są blizny, które powodują trwałe, łącznie dość znaczne oszpecenie. Na skutek zdarzenia z dnia 19 maja 2013r. powódka doznała 40 % trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz długotrwałego uszczerbku wynoszącego 13 %. Analizując okoliczności niniejszej sprawy nie można mieć wątpliwości, że zakres doznanych przez powódkę na wskutek wypadku cierpień fizycznych i psychicznych był znaczny. Wynikał nie tylko z koniecznością hospitalizacji i poddania się zabiegom operacyjnym, ale wiązał się z doznawanym bólem, szczególnie będącym konsekwencją wielomiejscowych złamań, jak również z ograniczeniami w sprawności, koniecznością rehabilitacji oraz korzystania z pomocy osób trzecich. Powódka doznała zakażenia rany operacyjnej, co niewątpliwie musiało stanowić źródło dodatkowych dolegliwości. Odczuwane przez R. P. cierpienia są tym dotkliwsze, iż przed wypadkiem była osobą sprawną, zaś obecnie musi się liczyć z dotkliwymi ograniczeniami w poruszaniu się, w tym z opadaniem lewej stopy. Nie jest przy tym możliwy powrót do sprawności sprzed wypadku. Ograniczenia te będą towarzyszyły powódce do końca życia, jak bowiem wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, rokowanie na przyszłość co do możliwości powrotu pełnej sprawności chodu jest niepomysłne. Nie należy oczekiwać poprawy w zakresie porażenia nerwów obwodowych. Także dysfunkcja lewego stawu ramiennego ma już charakter utrwalony. Powódka nadal odczuwa dolegliwości bólowe, przyjmuje leki przeciwbólowe, wymaga pomocy w wykonywaniu podstawowych czynności życia codziennego.

Analizując okoliczności faktyczne rozpoznawanej sprawy Sąd uznał za zasadne przyznanie powódce zadośćuczynienia w kwocie 185.000 zł. Mając na uwadze 50 % przyczynienie się powódki do powstania szkody (50% z 185.000 zł stanowi 92.500 zł) oraz wypłaconą z tego tytułu przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego kwotę 41.500 zł, a także orzeczony wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 27 października 2015r. w sprawie VI K 1668/13 środek kompensacyjny w postaci nawiazki w wysokości 1.000 zł, zasądzeniu podlegała kwota w wysokości 50.000 zł.

Przytoczyć tutaj należy stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia z dnia 18 maja 2017 r., I ACa 34/17 (LEX nr 2310568), iż „nawiazka orzekana na podstawie art. 46 § 2 k.k. ma charakter kompensacyjny. Nawiazka jest alternatywą dla orzeczenia obowiązku pełnego naprawienia szkody lub zasądzenia zadośćuczynienia, o których mowa w § 1 art. 46 k.k. Jak wynika z komentarza do kodeksu karnego pod red. Stefańskiego (wyd. 2017 r.) w myśl art. 46 § 2 k.k., zamiast obowiązku naprawienia szkody, sąd może orzec na rzecz pokrzywdzonego nawiazkę. Jej orzeczenie jest dopuszczalne wtedy, gdy orzeczenie obowiązku jest znacznie utrudnione. Wchodzi ona w miejsce obowiązku naprawienia szkody, na co wskazuje słowo "zamiast". Dlatego też, przy ustalaniu wysokości zasądzonej tytułem zadośćuczynienia kwoty, należało uwzględnić także rzeczoną nawiazkę w wysokości 1.000 zł.

Mimo, iż cierpienia i odczuwanie bólu są w znacznej mierze sprawą subiektywną, w ocenie Sądu, w niniejszej sprawie domaganie się przez powódkę zadośćuczynienia w kwocie 200.000 zł jest jednak żądaniem wygórowanym i w pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Powódka domagała się ponadto zasądzenia tytułem odszkodowania w związku ze zwiększonymi na skutek przedmiotowego zdarzenia potrzebami w okresie od dnia wypadku do dnia 31 stycznia 2017r. kwoty 20.000 zł oraz od dnia 1 lutego 2017r. renty na zwiększone potrzeby w kwocie po 1.000 zł miesięcznie.

Żądanie zasądzenia odszkodowania znajduje oparcie w przepisie art. 444 § 1 k.c., zgodnie, z którym, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na tej podstawie domagać się można od podmiotu odpowiedzialnego zwrotu wydatków, w szczególności kosztów leczenia, kosztów dojazdu do placówek medycznych oraz kosztów związanych z opieką osób trzecich. Powyższe koszty muszą mieć związek ze szkodą, a ponadto to na powodzie spoczywa obowiązek udowodnienia ich wysokości.

W zakresie kosztów pomocy osób trzecich Sąd przyjął, w ślad za opinią biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu ortopedii J. F., że przez okres trzech miesięcy po opuszczeniu szpitala powódka potrzebowała pomocy w wymiarze 5 godzin dziennie, przez kolejne dwa miesiące – przez 3 godziny dziennie, a następnie przez jedną godzinę dziennie.

Mając na uwadze, niesporne stawki wynagrodzenia opiekunek społecznych za jedną godzinę pracy w wysokości 11zł, koszty opieki nad powódką wyniosły:

- w okresie od lipca do września 2013r. (3 m-ce x 30 dni x 5h x 11 zł/h): 4.950zł,
- w okresie od października do listopada 2013r. (2 m-ce x 30 dni x 3h x 11 zł/h): 1.980zł,
- w okresie od grudnia 2013r. do stycznia 2017r. (38 m-cy x 30 dni x 1h x 11zł/h): 12.540zł.

W związku z następstwami przedmiotowego wypadku, powódka dowiodła, w drodze opinii biegłych sądowych, następujące, uzasadnione koszty:

- zakupu maści i kremów natłuszczających stosowanych na blizny w okresie roku po wypadku wynoszące 10 zł miesięcznie (co stanowi 12 m-cy x 10 zł/m-c = 120 zł), a następnie w okresie do 31 stycznia 2017r. 5 zł miesięcznie (co stanowi 31 m-cy x 5zł/m-c = 155 zł).
- zakupu opatrunków na gojące się rany w łącznej wysokości 50 zł (zgodnie z opinią biegłego z zakresu ortopedii J. F.).

Nadto, jak wynika z opinii biegłego z zakresu ortopedii J. F., powódka ponosiła także koszt zakupu leków przeciwbólowych zażywanych okazjonalnie. Stosownie do art. 322 k.c. i w oparciu o doświadczenie życiowe, należało przyjąć, iż ich koszt zamyka się w kwocie 10 zł miesięcznie (co stanowi 43 m-ce x 10 zł = 430 zł).

Reasumując, uzasadnione koszty zakupu środków medycznych oraz wydatki z tytułu opieki osób trzecich, we wskazanym okresie - od daty wypadku do dnia 31 stycznia 2017r. wyniosły 20.225 zł (50 zł + 430 zł + 120 zł + 155 zł + 4.950 zł + 1.980 zł + 12.540 zł).

Mając na uwadze 50 % stopień przyczynienia się powódki do powstania szkody (20.225 zł x 50 % = 10.112,50 zł) oraz wypłaconą przez pozwanego w wyniku przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego z tego tytułu kwotę 1.572 zł, zasądzeniu tytułem odszkodowania podlegała kwota 8.540,50 zł. W pozostałym zakresie żądanie, jako nieudowodnione, podlegało oddaleniu.

Natomiast w myśl art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Renta z tytułu zwiększenia się potrzeb poszkodowanego

dotyczy sytuacji, gdy w wyniku doznanej szkody istnieje konieczność ponoszenia wyższych kosztów utrzymania w zakresie usprawiedliwionych potrzeb w porównaniu do stanu sprzed wyrządzenia szkody. Tu wyrównuje się koszty stałej opieki pielęgniarstwa, odpowiedniego wyżywienia, koszty stałych konsultacji medycznych i leków.

Oceniając roszczenie R. P. z tego tytułu, zgodnie z żądaniem pozwu za okres od 1 lutego 2017r. i na przyszłość, Sąd uznał, iż stan zdrowia powódki jest utrwalony – powódka wymagała i będzie nadal potrzebowała opieki osób trzecich w wymiarze jednej godziny dziennie. Przy uwzględnieniu stawki za godzinę pracy opiekunek społecznych (w wysokości 11 zł), koszt tej opieki stanowi kwotę 330 zł miesięcznie (tj. 30 dni x 1h x 11zł/h). Nadto powódka ponosiła (i nadal je ponosi) wydatki na zakup leków przeciwbólowych w kwocie po 10 zł miesięcznie oraz na zakup maści i kremów natłuszczających stosowanych na blizny w kwocie po 5 zł miesięcznie. Łącznie, zatem wydatki na leki oraz z tytułu opieki osób trzecich stanowią kwotę 345 zł miesięcznie (10 zł + 5 zł + 330 zł). Uwzględniając 50% stopień przyczynienia się powódki do powstania szkody, Sąd zasądził rentę miesięczną z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od 1 lutego 2017r. i na przyszłość w kwocie po 172,50 zł (345zł x 50%). W pozostałym zakresie żądanie powódki, jako nieudowodnione podlegało oddaleniu.

W rozpoznawanej sprawie pismem z dnia 12 maja 2016r. powódka zgłosiła szkodę i wezwała pozwanego Ubezpieczyciela do zapłaty kwoty 350.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 70.000 zł tytułem odszkodowania w terminie 30 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Ponadto wystąpiła o przyznanie renty w wysokości 3.000 zł, płatnej do 10. dnia każdego dnia miesiąca, począwszy od czerwca 2016 r.

W myśl art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu. W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie, z którym dłużnik, który nie spełnia świadczenia w odpowiednim terminie dopuszcza się opóźnienia i wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Stosownie do treści art. 455 k.c. roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne wraz z nadejściem terminu do spełnienia świadczenia. Jeżeli termin ten nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Należy podkreślić, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym staje się wymagalne dopiero po wezwaniu dłużnika do wykonania świadczenia (wyrok SN z dnia 9 marca 1973 r. I CR 55/73, LEX nr 7226). Z charakteru świadczenia, którego wysokość ze swej istoty jest trudno wymierna i zależna od szeregu okoliczności związanych z następstwami zdarzenia szkodowego, wynika, że obowiązek jego niezwłocznego spełnienia powstaje po wezwaniu dłużnika i że od tego momentu należą się odsetki za opóźnienie.

O odsetkach od zasądzonych tytułem zadośćuczynienia oraz odszkodowania kwot Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Wezwanie zobowiązanego, w osobie pozwanego Ubezpieczyciela nastąpiło na etapie postępowania likwidacyjnego we wskazanym powyżej piśmie przedsądowym, z terminem płatności określonym na 30 dni. Z uwagi na brak zwrotnego potwierdzenia odbioru wezwania przez pozwanego oraz datę decyzji o przyznaniu w/w świadczeń (15 czerwca 2016 r.) należało zasądzić odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 15 czerwca 2016 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c., biorąc pod uwagę to, iż powódka przegrała proces w 73,88 % (przyznane świadczenia wyniosły łącznie 60.610,50 zł, tj. 50.000 zł + 8.540,50 zł + 2.070 zł {172,50 zł x 12 m-cy}, zaś suma roszczeń wyniosła 232.000 zł).

Powódka poniosła koszty procesu w kwocie 12.617 zł (10.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 1.800 zł tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłych), natomiast koszty procesu wyłożone przez pozwanego wyniosły łącznie 10.817 zł (10.800 zł - tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa). Zatem łącznie poniesione przez strony koszty procesu (bez kosztu opłaty sądowej) wyniosły 23.434 zł.

Pozwany przegrał proces w 26,12 %, przysługuje mu zwrot odpowiednio kwoty 4.696 zł (poniósł koszty w kwocie 10.817 zł, a obowiązany jest ponieść koszty procesu w kwocie 6.121 zł {23.434 zł x 26,12 % stanowi 6.121 zł}), wobec czego Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego ubezpieczyciela w/w kwotę.

W toku procesu, w związku ze zwolnieniem powódki od kosztów sądowych, powstały nieuiszczone koszty sądowe, obejmujące częściowo opłatę sądową od pozwu w kwocie 11.300 zł oraz wynagrodzenie biegłych sądowych w łącznej kwocie 2.447,97 zł. Obowiązkiem ich poniesienia, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 j.t.), należało obciążyć strony, proporcjonalnie do tego, w jakiej części każda z nich wygrała i odpowiednio – przegrała proces. Odpowiada to kwocie 3.669,41 zł (3.030 zł - opłata od uwzględnionej części powództwa oraz 639,41 zł - wynagrodzenie biegłych) obciążającej stronę pozwaną (która przegrała w 26,12%). Natomiast, w pozostałej części, stanowiącej kwotę 10.078,56 zł (8.270 zł – opłata od oddalonej części powództwa /ustalona przy uwzględnieniu uiszczonej już z tego tytułu kwoty 300 zł/ oraz 1.808,56 zł - wynagrodzenie biegłych) obowiązek poniesienia kosztów procesu, tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa, spoczywa na powódce, jako stronie przegrywającej w 73,88 %. Dlatego też Sąd nakazał ściągnąć wskazaną kwotę z zasądzonych w punkcie 1 a wyroku, na rzecz R. P., zadośćuczynienia.